

**VIERING VAN DE
VIJF EN TWINTIGSTE ZONDAG D.H.J.**

“Als iemand de eerste wil zijn,
zal hij de laatste van allen moeten zijn
en de dienaar van allen.”
(Marcus 9)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*Aan wat op aarde leeft; 2c.
H. Oosterhuis/Jan Vermulst*

WELKOM.

Hein Stufkens

*'Er komt een nieuwe religiositeit,
die enge oude geloofsvormen
achter zich laat en aansluit
bij de traditie van
het innerlijk ervaren en mystiek.
De kennis die daaruit voortkomt
is in wezen zélfkennis en
tegelijk 'kennis met het goddelijke'.
Ze leidt niet tot moord en doodslag,
zoals angstig dogmatisme dat doet,
maar is eerder levengevend.
Wie woont in het mysterie
zal in alles en iedereen datzelfde mysterie
zien, respecteren en liefhebben.'*

*Welkom u allen hier samen
omwille van elkaar in Gods naam.*

+

Lied.

Aan wat op aarde leeft; 1c.

SCHULD BEKENNEN.

V.: Was wat ik zei
zo verlossend als de morgen
zo helder als de dag kan zijn ?

Was wat ik deed
zo krachtig als een mens
zo zorgzaam als een moeder kan zijn ?

Was wat ik dacht
zo zuiver en verfrissend
zo verkwikkend als water kan zijn ?

Was mijn bidden
zo speels en oprecht
zo vol vertrouwen als een kind kan zijn ?

Was mijn leven
zo open en eerlijk,
zo van harte als liefde kan zijn ?

Wanneer het zo niet was . . .

A.: **VERGEVEN WIJ ELKAAR EN
GOD ONS ALLEN.**

BEZINNING.

A.: **Gij hart Gij bron van leven,
ontferm U over ons.** *t.: P. Verhoeven*
Gij adem ziel in mensen *m.: W. Vogel*
ontferm U over ons.

*Wie onder u de grootste is
moet als de kleinste zijn.*

A.:   **Gij hart Gij bron van leven,
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Wie voorgaat
moet achter aansluiten.*

A.:   **Gij hart Gij bron van leven,
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Wie veel heeft
moet veel overhebben.*

A.:   **Gij hart Gij bron van leven,
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

GEBED.

U vinden zullen we niet;
U doorgronden kunnen we niet.

Naar Uw wil en wezen
blijft het tasten;
naar Uw waarheid reiken, zoeken.

Vermoeden en beleven
is ons kompas;
hopen en verwachten onze drijfveer -

in stil vertrouwen dat Gij,
bezielend Hart van alle leven,
met ons gaat doorheen de tijd
tot bij U in eeuwigheid.

Amen.

Lied.

*Voorbij; c 1-4
Adema van Scheltema/W. Vogel*

EERSTE LEZING.

Wijsheid 2,12.77-20

Ongelovigen zeggen: ‘Wij ergeren ons aan vrome mensen; ze zijn een aanklacht tegen onze lauwheid. Ze zeggen van ons dat we de wet aan onze laars lappen en verwijten ons bandeloosheid, maar we willen wel eens zien of wat ze zeggen waar is en zijn benieuwd wat er gebeurt bij hun dood. Want als de rechtvaardigen kinderen Gods zijn, dan zal die hen te hulp schieten en bevrijden uit de greep van de vijand. We nemen de proef op de som, folteren hen en kijken dan hoe zachtmoedig en verdraagzaam ze in werkelijkheid zijn. We veroordelen hen tot een schandelijke dood; want naar eigen zeggen kunnen ze op bijzondere bescherming rekenen !’

Lied.

Voorbij; c 9-10

HET EVANGELIE.

Marcus 9,30-37

In die tijd gingen Jezus en zijn leerlingen weg van de berg en trokken Galilea door. Hij wilde echter niet dat iemand dit te weten kwam, want hij was bezig zijn leerlingen te instrueren. Hij zei: 'De Mensenzoon wordt overgeleverd in mensenhanden en ze zullen hem doden; maar drie dagen na zijn dood staat hij weer op.' Zij begrepen er niets van, maar durfden hem niet om nadere uitleg te vragen.

Zij kwamen in Kafarnaum en, eenmaal thuis, vroeg hij hen: 'Waar hebben jullie 't onderweg over gehad?' Ze zwegen, want ze hadden onderweg gesteggeld over de vraag wie van hen de grootste was. Toen zette hij zich neer, riep de twaalf bij zich en zei: 'Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten worden en dienaar van allen.' Hij nam een kind, zette het in hun midden, omarmde het en zei hen: 'Wie een kind als dit opneemt in mijn naam, neemt mij op; en wie mij opneemt, neemt niet mij op, maar Hem die mij gezonden heeft.'

Lied.

Voorbij; c 11-12

MEDITATIE.

Jezus, wie ben je ?

*Ik ken het antwoord dat anderen uit het hoofd
en als van buiten geleerd op die vraag geven . . .*

*Ik ken het zo goed van buiten dat ik hen
die zoeken, tasten naar een éigen antwoord,
wel steeds vlot van antwoord dien, maar hen
laat heengaan met nog een vraag van mij erbij.*

Zo goed van buiten . . .

*dat ik het niet meer nodig acht mij af te vragen
of al die woorden, zinnen, termen
voor mij wel echt een eerlijk eigen antwoord zijn.*

Jezus, wie ben je ?

Die vraag wordt mij gesteld.

*Laat ik me dan niet langer verschuilen achter
woorden, teksten, zelfs gebeden die wel
'n antwoord, maar niet mijn eigen leven zijn.'*

Jezus, wie ben je ?

Voor wie enigszins bekend zijn met het verhaal over Jezus' leven, over het ontstaan van de eerste christengemeenschappen en met de brieven, die de apostelen hebben geschreven, voor hen zou het antwoord op de vraag 'wie is Jezus' meer dan volkomen duidelijk moeten zijn. In de geschriften van de vroege christenen wordt hij 'onze hogepriester', 'offeraar en offer tegelijk', nieuwe wet en tempel genoemd.

Het is echter al te duidelijk, dat deze namen heel sterk tijdgebonden zijn en bedacht werden door de prille christenen, die allen van joodse afkomst waren, maar door Jezus te volgen hun oude vertrouwde nest met tempel, priesters en offers verloren en met lege handen op straat stonden.

Wat zij kwijt waren, zagen zij terug in Jezus die voor hen tempel, offer en priester verving.

‘Jezus, wie ben je?’ . . . Johannes geeft daar in zijn evangelie, geschreven rond het jaar 100, meer dan één kort en bondig antwoord op.

‘Hij is de weg, de waarheid en het leven’ . . .

‘Hij is de goede herder, de ware wijnstok’ . . .

Allemaal eretitels, waarnaar je tevergeefs zoekt in de drie andere, veel oudere, evangelies.

Het zijn dan ook erenamen die Jezus niet zichzelf maar latere tijden hem hebben toegedicht.

En ze zijn alle even terecht en echt waar als de troetelnaampjes die moeder haar baby geeft.

Die zijn echt en oprecht, zolang ze voortkomen uit innige genegenheid, verwondering, liefde.

Los van deze diepe bron worden ze onzinnig.

Het is er enigszins mee als met wat wij wel eens smalend zeggen: ‘Over de doden enkel goeds’.

De lof voor overledenen, het zwijgen over hun fouten en falen wordt pas onoprecht en onwaar, wanneer die niet stoelen op dankbaarheid en eerbied, wellicht voortkomen uit het besef dat we de overledene bij leven niet echt aanvaard, niet echt in zijn of haar wezen hebben gelaten.

Als die oprechte ondergrond er niet is, dan wordt ‘Over de doden niets dan goeds’ wat het spreekwoord zegt ‘Liegen als een bidprentje’.

Jezus, wie ben je? . . .

‘Zijn al die woorden, zinnen, termen voor mij wel echt een eerlijk eigen antwoord?’ vraagt de norbertijn en bijbelgeleerde pater Brouckx zich af.

En, verzuchtte Toon Hermans:

‘Ik ruik wierook en plechtig klinkt in alle talen wat Hij heeft gezegd; en ik verdwaal in mijn gebed. Want ik zoek de kleuren van zijn kled en zijn sandalen. Ik zoek gewoon de man van Nazaret.’

Over deze Man van Nazaret is vanaf het begin ongelooflijk veel gezegd en geschreven door hen voor wie hij inspiratie en bron van bestaan is, - voor wie hij ‘de weg, de waarheid en het leven’ is. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn er twee uitspraken in de evangelies te vinden waarmee Jezus zich over zichzelf uitsprak.

Een van die twee klinkt na in het evangelie van vandaag: *‘Wie de eerste wil zijn, zal de laatste van allen moeten zijn, dienaar van allen’* als eis gesteld aan alle, zeker alle christelijke leiders.

Je hoort hier en elders in de evangelies terug wat Jezus gebod, toen hij de laatste avond van zijn leven zijn beker overdroeg aan die bij hem waren en hem gingen overleven:

‘De grootste onder jullie moet de kleinste zijn,
de leider dienaar . . .

Ik ben in jullie midden de dienaar.’

Diezelfde avond heeft hij zich met brood
in zijn handen vereenzelvigd met het leven,
waarvoor hij dankte, dat hij zegende en deelde.
‘*Zie mijn vlees, mijn lijf*’ - in zijn moedertaal -
wat vertaald betekent: ‘*Dit ben ik geheel en al*’.
Daarmee sprak Jezus zijn diepe vertrouwen in
het leven uit, zijn geloof in het Bezielende Hart van
zijn en alle bestaan, - in de voltooiing ervan.

Dit oervertrouwen in het leven én dienstbaar zijn
vormen de ziel van het christendom, zolang het
gefundeerd blijft op Jezus van Nazaret.

Al ‘t andere - woord, lied, gebaar, ambt, instituut -
is uiting hiervan, staat in dienst hiervan.

*Ons christen zijn zal slechts bestaan uit bidden en
onder de mensen goed doen. Alle denken, praten en
organiseren van christenen wordt herboren uit bidden
en doen. De kerk verandert totaal. Alwat je doet om
haar weer te maken tot een machtige organisatie,
vertraagt haar verandering en zuivering.
De dag komt, dat mensen Gods woord zó spreken
dat de wereld er door verandert en zich vernieuwt.
Een nieuwe taal, zo bevrijdend en verlossend als
de taal van Jezus. Het gaat de wereld ontstellen,
maar ze zal zich gewonnen geven.*

(Dietrich Bonhoeffer, mei 1944)

Misschien komt het Grote Europa dan ook tot inzicht
en gaat het inzien wat ‘christelijk’ in zijn grond is:
wereldwijd dienstbaar zijn, aan zwak en kwetsbaar
het meest, vanuit een diep vertrouwen in het leven,
dat een Ziel, een Hart heeft.

Kort orgel

BELIJDENIS

*Die ons schiep
Sytze de Vries/Willem Vogel*

ONDERBREKING.

Brood en beker
Collecte, orgelspel

BROOD EN BEKER.

*Wijk niet uit ons leven;
zij gezien in alles en allen.*

*Laat ons niet kortzichtig
hooghartig aan U voorbijgaan.*

*Wees in ons
als het desem in het brood
de gloed in de wijn;
het hart van ons leven.*

Lied.

*Dale over allen
G. Kock/A.Hnattyschyn*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek en ongerust zijn;
en ooit treft het iedereen.*

*Bid voor die tijd, zorg en aandacht geven;
en iedereen wordt ooit gevraagd.*

*Bid voor de slachtoffers van oorlog en
geweld; waar ter wereld ook.*

*Bid voor die ons van nabij zijn voorgegaan;
en we missen allemaal wel iemand.*

In dankbare nagedachtenis noemen wij:

*Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.*

Korte stilte

GEBED AAN TAFEL.

A.: Al wie eten van dit brood t.: P. Verhoeven
het breken en delen met de ander, m.: Taizé
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.

*Waar Hij was
die mens Jezus Christus
kwamen lammen in de benen,
gingen doven de oren open,
vielen blinden de schellen
van de ogen.*

*Waar Hij was
vluchtten kramp en koorts
uit het lijf van de mensen,
werd de besmette melaatse
in de kring opgenomen,
zieken de straffende vinger Gods
uit het hoofd gepraat.*

*Waar Hij was
werden brood en vis
van harte gedeeld
en groeide uit
amper iets voor één
overvloed voor allen.*

*Waar Hij was
verliet God zijn hoge hemel
en werd een vader die
leeft en lijdt in mensen.*

A.: Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.

*Vanaf de berg zag Hij
de wereld op zijn kop:*

*zalig de armen, want
je bent niet gelukkig
om wat je bezit
en je wordt niet rijk
van wat je hebt;*

*zalig die van wapens
niet willen weten,
ze winnen de wereld
zonder geweld;*

*zalig die
hun zinnen zuiveren,
ze vinden God
in het diep van hun hart;*

*zalig die deemoedig zijn,
als een kind bij moeder
zijn ze geborgen bij God.*

*In dit vertrouwen heeft Hij
van het leven afscheid genomen.*

**A.: Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.**

*Hij nam brood,
uit koren gekneet,
zegende, brak het en zei:
Dit ben ik en ik beloof u vast,
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem het, eet het.*

*Hij nam de beker,
uit druiven geperst,
zegende die, reikte hem over en zei:
Neem de beker van mij over
en geef hem door,
want ik drink er pas weer van
wanneer alles zal zijn voltooid.*

*Doe wat ik heb gedaan
en vergeet me niet.*

**A.: Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.**

*Bij leven niet begrepen
en in de steek gelaten,
gedoemd te worden vergeten -*

*is Hij onweerstaanbaar
doorheen de dood tot leven gekomen -
is Hij voor allen die in Hem
hun ware aard en God herkennen
geworden die Hij is:
de mens een naaste, God een zoon.*

Bid zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Voor jong en oud,
allen die kwetsbaar zijn -
dat ze mogen leven
in een veilige wereld,
geborgen in een warm nest
waar diep vertrouwen heerst,
godsvertrouwen wordt beleefd.*

Lied.

*Wees bij ons
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Voor jeugd en jongeren -
dat ze streven naar echt en oprecht,
geen dwaalwegen volgen,
niet in verkeerde handen valen; -
dat ze mensen worden
met fiducia in de toekomst.*

Lied.

*Wees bij ons
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Voor die sjouwen en bouwen -
dat zij de handen uit de mouwen steken
en ze weten te vouwen;
tijd van arbeid, tijd van rust kennen; -
dat ze omzien naar die ziek en zwak
achterblijven, niet mee kunnen.*

Lied.

*Wees bij ons
Sytze de Vries/Willem Vogel*

ZEGENWENS.

Zegenen wij elkaar
hier met lied en gebed;
daar in ons dagelijks doen
met raad en daad.

En mogen we allen gezegend zijn
in de naam van Vader, Zoon
en de heilige Geest.

Amen.

ORGELSPEL